

МИХАЙЛО ПАДУРА

**ПОРАДИ НА
БЛАГО УНІВЕРСИТЕТУ**

ЛЬВІВ 2023

ПОРАДИ НА БЛАГО УНІВЕРСИТЕТУ

Вступне слово

Львівський національний університет ветеринарної медицини та біотехнологій імені С. З. Гжицького відомий в Україні та поза її межами високопрофесійним професорсько-викладацьким складом, який здійснює підготовку спеціалістів сучасного технологічного рівня для різних галузей сільського господарства, найперше тваринницького профілю, зокрема з ветеринарії та зооінженерії.

Вагому роль у формуванні такої категорії спеціалістів відіграє органічно пов'язана з ним також їх підготовка у сфері біологічних, економічних та гуманітарних наук, чим забезпечується різнобічна освіченість підготовлених університетом фахівців для агропромислового комплексу України.

Висока професійність викладацького складу університету не є випадковою, оскільки зумовлена вона наявністю серед його учасників достатньої когорти професорів – вчених із різних спеціальностей, які своєю діяльністю визначають наукові напрями та новітні освітні тенденції педагогічного процесу навчального закладу.

Зважаючи на багатий науковий і педагогічний досвід когорти професорів, її представники традиційно обіймають посади завідувачів різнопрофільних кафедр, які є основними структурними підрозділами університету, на яких здійснюється уся його наукова і педагогічна діяльність.

Посівши посаду завідувача кафедри, кожен із професорів глибоко усвідомлює велику відповідальність перед собою, перед своїми співробітниками і перед самим університетом за високий науковий і професійний рівень керованої ним кафедри, від якого безпосередньо залежить висока якість педагогічного процесу і високий фаховий рівень майбутніх спеціалістів-аграріїв.

Для честі професорів, усі вони віддають свій професійний і організаторський талант, свої щоденні зусилля на покращення функціональної ролі кафедр, що відповідно благотворно позначається на різнопрофільній діяльності університету, на зростанню його престижу і на його високій репутації серед вищих навчальних закладів держави та серед широких кіл її суспільності.

Однак серед професорів університету є особистості, які, будучи керівником певної кафедри, відзначаються ще й тим, що віддають свої щоденні наукові і професійні зусилля не тільки їй як основному об'єкту постійної викладацької роботи. Окрім кафедри, вони з позицій своєї громадсько-корисної роботи стали цікавитися також ще й об'єктом вищого рівня, яким, звичайно, є університет, його багатогранна історія, неоднакові за часом і особливостями періоди його діяльності в різних суспільно-політичних умовах, що започаткувалися ще в XVIII столітті, неодноразові зміни статусу й назви та ряд інших важливих змін.

Такою особистістю серед когорти професорів університету, на наше тверде переконання, є професор Михайло Федорович Падура.

В університет на викладацьку роботу Михайло Федорович був прийнятий ще в передостанній рік 70-их років XX століття на кафедрі іноземних мов тоді ще Львівського зооветеринарного інституту. Від цього часу і до виходу на пенсію він віддав університету майже 50 років свого життя, зростаючи рік за роком у своїй педагогічній кар'єрі від доцента до професора, від співробітника кафедри іноземних мов, а згодом української та іноземних мов, до її завідувача, незмінно перебуваючи на цій посаді понад 25 років.

За такий тривалий час своєї діяльності в університеті, професор Михайло Падура водночас за належного і відповідального виконання обов'язків завідувача кафедри, як уже відзначалося вище, постійно на громадських засадах проявляв зацікавленість історичним шляхом і різнобічною діяльністю навчального закладу.

Мимоволі напрошується запитання: «Чому професор Падура стільки часу віддавав громадсько-корисній роботі в університеті?». Адже ніхто його до цього не спонукав, не

змушував. Міг би собі цього й не робити, зосередивши всю свою турботу на керівництві кафедрою.

Однак, ні! До зацікавлення науково-педагогічним життям і долею університету його змушував внутрішній, на правду, не вичерпний творчий неспокій, даний йому батьками й Богом.

Володіючи декількома іноземними мовами, Михайло Федорович ґрунтовно опрацював історію університету, яка, як уже відзначалося, започаткувалася ще наприкінці XVIII століття і включає в себе два іноземних періоди, коли Львів і західні області України підневільно перебували у складі Австро-Угорщини, а згодом до 1939 року під владою Польщі.

Знання давньої і сучасної історії та діяльності університету сприяли виникненню у професора Падури багатьох міркувань, які, на його думку, доконче потрібно було впроваджувати в його науковий і педагогічний процеси, у зміну статусу та назви навчального закладу з метою підняття його престижу серед вищих навчальних закладів України та здійснити низку інших змін.

Такі міркування проф. Михайло Падура не залишив при собі для задоволення своєї зацікавленості, а сформулював їх у вигляді конкретних порад, які запропонував керівництву університету і особисто його ректору.

Усі ці численні поради Михайла Федоровича отримали схвальну оцінку ректорату, професорсько-викладацького складу і студентства університету й були успішно втілені в конкретні справи.

Щаслива доля цих порад стала, безсумнівно, своєрідним благом для університету, сприяла підвищенню його репутації як вищого аграрного навчального закладу, зростанню його популярності в середовищі української суспільності.

**Йосип Берко, професор,
доктор біологічних наук**

Попередні зауваги

Від 1939 року почався третій підневільний період Галичини – радянський.

... Минав час. Наставали буремні 1990-і роки. Горбачовська перебудова привела до появи національних рухів у союзних республіках російської імперії, яка існувала під облудною назвою Радянський союз. За країнами Балтії йшла Україна. У 1989 – 1991 роках тривала Українська національна революція. Хиталися підвалини великої імперії. З уст людей не сходило величне й солодке слово «Свобода». Всі прагнули волі, хотіли жити по-іншому, вірили, що будуть жити по-людськи.

Нові віяння охопили теж наш навчальний заклад. Бажання волі і віра в неї спонукали кожного до дії. Серед активістів такого руху з'являлося також моє ім'я. Починаючи від 90-х років, я постійно подавав нові ідеї-поради. Для прикладу. У квітні 1989 року я став завідувачем кафедри іноземних мов Львівського ордена Червоного Трудового прапора зооветеринарного інституту. Як бачимо, сьогодні вже немає ні першої, ні другої назви. Кафедра іноземних мов стала кафедрою української та іноземних мов з додатком імені Якіма Яреми, відомого українського вченого, франкознавця. Не стало також інституту, який був перетворений спочатку на академію, а потім на університет. Зникли слова про Червоний Трудовий прапор, а на їх місці з'явилися слова імені Степана Гжицького. Слово зооветеринарний перетворилося на ветеринарну медицину.

До всіх цих змін я мав пряме відношення, бо вони були проведені за моєю ініціативою.

Так вже ведеться, що всі зміни робляться з чистеї ініціативи, але, на жаль, автора цих змін часто забувають. І подумав я, що добре би було відтворити такі зміни у своїй пам'яті і подати їх у хронологічному порядку, щоб вони залишилися в історії нашого навчального закладу. Так з'явилася оця стаття.

Професор Михайло Падура, дослідник історії університету.

ОСНОВНА ЧАСТИНА

Нижче буде йти мова про поради, автором яких я був, щодо змін в університеті. Кожна така порада виділяється у тексті жирним шрифтом.

Нова українська посвята у студенти. Для цього мною написано сценарій, згодом зі своїми доповненнями приєдналися доц. Ігор Щур і ст. викл. Мирослав Тимочко. Львівські газети писали про цю посвяту як про «величне театралізоване свято» для 400 першокурсників одного з найстарших навчальних закладів Львова.

У новій посвяті все було нове. Центром дійства стала площа між спортивним комплексом та озером. Все відбувалося урочисто і піднесено. Перед присутніми з'явилися не чужі, а свої, українські, символи та ознаки: синьо-жовті прапори, герби України і Львова, національні костюми, рушник із хлібом-сіллю, козаки на конях, бандуристи, козацька чайка на озері. Присутні співали національний гімн України, вперше бачили, як благословить священник, вперше зрозуміли, що квіти можна нести не до пам'ятника Леніну, а до могил українських національних діячів. Пісню «Ой, у лузі червона калина» присутні співали зі сльозами на очах.

У клятві студентів були такі слова: бути свідомим і активним громадянином суверенної України і працювати для добра її народу.

Те, що викликало радість патріотів України, ставало причиною люті їх ворогів. Вони не вірили, що настають нові великі зміни. Вночі з 2 на 3 вересня по-варварськи було зірвано і викрадено синьо-жовтий прапор – нашу національну святиню, зігнуто флагшток. Незабаром було піднято новий прапор, а одночасно піднятий другий прапор України над головним корпусом.

Поїздка до Києва. 12 жовтня 1990 року від товариства Рух я приїхав до Києва, щоб підтримати голодуючих студентів. Бачив, як студенти прорвали трирядний загін міліції і лягли на камінне покриття, аби їх не повернули назад. Серед, тих хто прорвався до будинку Верховної Ради, були наші студенти Ігор Грубий та Ярослав Мудрий.

Передав страйкарям зі Львова гроші, зібрані у Львові рухівцями інституту, та львівські газети.

15 жовтня 1990 року Верховна Рада задовольнила більшість вимог студентів.

Пам'ятник лікарю ветеринарної медицини. Це перша порада, що була матеріалізована у пам'ятний знак. У 1991 році на засіданні вченої ради інституту було запропоновано на території нашого навчального закладу встановити пам'ятник лікарю ветеринарної медицини. Ідея всім сподобалася: студенти, викладачі і випускники інституту попередніх років на своїх щорічних зустрічах почали масово збирати гроші на майбутній пам'ятник. Ідею пам'ятника підтримав ректор Роман Кравців, в інституті було

створено фонд на спорудження пам'ятника. Коли вже було зібрано значну суму грошей, вони якось дивним чином із фонду пропали. Згодом новий збір грошей підтримав ректор Василь Гунчак, а завершив справу аж ректор Володимир Стибель.

Пам'ятник ветеринарному лікарю на території Університету.
Скульптор – Юліан Савко. Фото Йосипа Марчуняка, 2016

Перший конкурс на пам'ятник лікарю ветеринарної медицини був проведений ще у 1991 році, але, на жаль, нічийого проєкту пам'ятника львівських скульпторів комісія не прийняла. Тоді завідувач кафедри фізіології доц. Роман Ступницький залучив до нового конкурсу скульптора Юліана Савка, зі селища Івана Франка. За основу свого проєкту він взяв емблему ветеринарних лікарів Нідерландів. На емблемі було три

елементи: кінь, що лежить, спертий на передні ноги, ветеринарний лікар і чаша з ліками. Юліан Савко зберіг всі три елементи, але підняв коня на ноги. В результаті вийшов величний пам'ятник, збудований аж через 25 років, як вперше з'явилася ідея пам'ятника. У 2016 році пам'ятник було відкрито на території університету між головним корпусом і вулицею Пекарською.

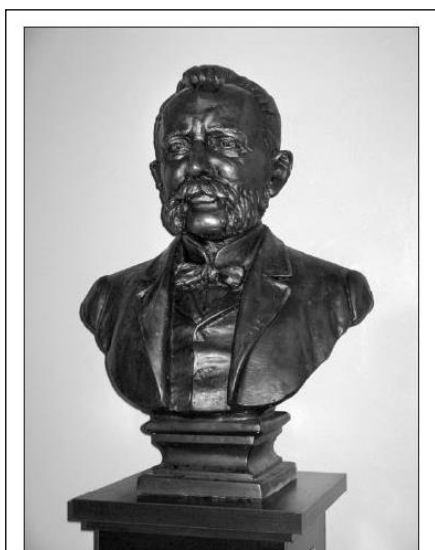
Інститут став академією. На початку 90-х років кожного дня ламалася стара радянська система. Навесні 1990 року на засіданні вченої ради інституту було запропоновано відновити історичну справедливість і перейменувати Львівський зооветеринарний інститут на академію, як це було від 1896 до 1939 року. Цю ідею активно підтримав проф. Іван Головацький. Через два роки, у червні 1992 року, Постановою Кабінету Міністрів України нашому вищому закладові освіти повернули його попередню назву – Львівська академія ветеринарної медицини. Так знову над територією академії почала лунати мелодія давнього студентського гімну «Gaudeamus igitur!» Vivat academia! – Тож радіймо.

Nominum animaliumque saluti. – Для блага людей і тварин. Такий напис з'явився у 1992 році на стелі нового адміністративного корпусу. У написі вшановано працю ветеринарного лікаря і зоотехніка, які, лікуючи тварин, чи доглядаючи і плекаючи тварин, одночасно дбають про людину, бо якраз здорові тварини приносять людині користь, коли вони виконують працю (кінь, собака) чи дають продукцію (молоко, м'ясо, шерсть, яйця). Цей вираз співзвучний з виразом «Хто лікує тварин, той рятує людство». Це один із п'яти латинських виразів, що написані на фасадах львівських навчальних закладів – Львівської політехніки, медичного університету, університету імені Івана Франка, університету ветеринарної медицини та аграрного університету.

Портретна галерея ректорів. В актовому залі університету 9 березня 2001 року за моєю порадою було відкрито портретну галерею ректорів навчального закладу. Від 1881 року, часу заснування Львівської ветеринарної школи, їх було 25. 31 березня були виставлені перші три портрети роботи університетського художника Андрія Сорокопуда. Першим був директор Ветеринарної школи у Львові проф. Петро Зайфман, який від 1874 до 1881 року був директором Ветеринарного інституту в Казані (Росія). Проф. Йосиф Шпільман був другим директором Ветеринарної школи у Львові, а у 1909 році став першим ректором Львівської ветеринарної академії. Проф. Володимир Кульчицький був першим українцем, що став ректором Львівської академії ветеринарної медицини. Походив зі старовинного шляхетського українського роду Сас-Кульчицьких. Галерея поступово поповнювалася новими портретами ректорів. Але дуже шкода, що ще досі не встановлені портрети трьох передостанніх ректорів: проф. Романа Кравціва, проф. Василя Гунчака та академіка Михайла Гладія. Час вимагає справедливості.

Погруддя проф. Петра Зайфмана, першого директора Львівської ветеринарної школи. Погруддя відкрито у вестибюлі біолого-технологічного корпусу за порадою проф. Михайла Падури, декана Михайла Козака та завідувача кафедри хірургії Антона Гамоти.

Погруддя Петрові Зайфману, першому директору Ветеринарної школи у Львові.
Фото 2012 року.
Автор – скульптор Володимир Цісарик

На фотографії 1935 року, ліворуч від членів ради професорів Львівської академії ветеринарної медицини, видно погруддя проф. Петра Зайфмана, яке зникло десь у 1939 році після приходу до Львова радянської влади. Пошуки слідів зниклого пам'ятника були марні. Найбільш імовірно, його знищили нові комісари, вважаючи це погруддя буржуазним і ворожим для нової влади.

У 2011 році почалася праця над створенням нового погруддя. До роботи був залучений львівський скульптор Володимир Цісарик, син професорки університету ветеринарної медицини, докторки Ориси Цісарик.

У 2012 році погруддя було урочисто відкрито за участі багатьох викладачів і студентів, а також делегації з Польщі.

Меморіальна таблиця професору Вацлаву Морачевському

Пам'ятна таблиця Вацлаву Морачевському. На стіні першого корпусу Львівської ветеринарної школи, що на вулиці Костя Левицького, у 1997 році встановлено пам'ятну таблицю проф. Вацлаву Морачевському (1867 – 1950) – завідувачу кафедри біохімії, ректору Львівської академії ветеринарної медицини. Був прихильником українських студентів, всіляко допомагав їм, навіть матеріально. Був єдиний польський професор, хто на

свою кафедру прийняв асистентом українця Степана Гжицького.

Проф. Вацлав Морачевський сприяв єднанню двох культур, польської та української. Він та його дружина українка Софія Окуневська мали вплив на творче зростання Василя Стефаника. Проф. Вацлав Морачевський був близьким приятелем

української співачки Соломії Крушельницької, підтримував дружні зв'язки з українським художником Олексієм Новаківським.

За його наукові здобутки, а також за його всіляку підтримку українських студентів і, зокрема, Степана Гжицького, за сприяння єднання польської та української культур автор порад запропонував встановити йому пам'ятну таблицю.

Всю турботу і фінансові витрати на виготовлення пам'ятної таблиці, роботи львівського скульптора Ярослава Мотики, взяла на себе Софія Темницька-Морачевська, внучка професора.

Пам'ятний знак проф. Якимові Яремі. Він міститься у корпусі, де є кафедра української та іноземних мов. Це барельєф проф. Якіма Яреми, завідувача кафедри іноземних мов. Яким Ярема зображений у військовій формі полковника Української Галицької армії. Перший варіант пам'ятного знаку було погруддя, яке вже приготував скульптор Володимир Цісарик, але через рік праці внучка Якіма Яреми – Ольга Ярема-Винар з невідомих причин змінила скульптора і запропонувала Любомира Яремчука, а погруддя змінили на барельєф.

Імені Степана Гжицького. Зі старої назви Львівський орден Трудового Червоного прапора зооветеринарний інститут наш навчальний заклад, за моєю порадою, став Львівською академією ветеринарної медицини імені Степана Гжицького. Якщо зміна інституту на академію відбулася дуже скоро, то справа з іменем Степана Гжицького затягнулася на роки.

У квітні 1990 року на профспілкових зборах інституту була внесена пропозиція про надання інституту імені Степана Гжицького, колишнього студента, пізніше довголітнього викладача академії. 31 січня 1991 року цю ж пропозицію повторили на вченій раді інституту. Зал зустрів її оплесками, хоч були й такі, що висловлювали сумнів щодо такої пропозиції, бо, мовляв, Степан Гжицький вступив до академії за польських часів, коли галицька молодь бойкотувала польські навчальні заклади, і за дружину взяв собі польку, та автор порад мав інші аргументи.

У Львові виник Український таємний університет (УТУ). У 1920 році Степан Гжицький став його студентом, але згодом стан УТУ погіршився, польська влада всіляко перешкоджала акції збору грошей та збіжжя на потреби УТУ, а студентів масово арештували. Коли ж 1923 року Галичину закріпили за Польщею, то серед української громади почав створюватися стан зневіри, українці почали переходити у польські навчальні заклади або ж виїжджати за кордон. Поліція погрожувала ліквідувати українські установи, які давали приміщення для УТУ. Тоді Степан Гжицький у 1923 році став студентом Академії ветеринарної медицини.

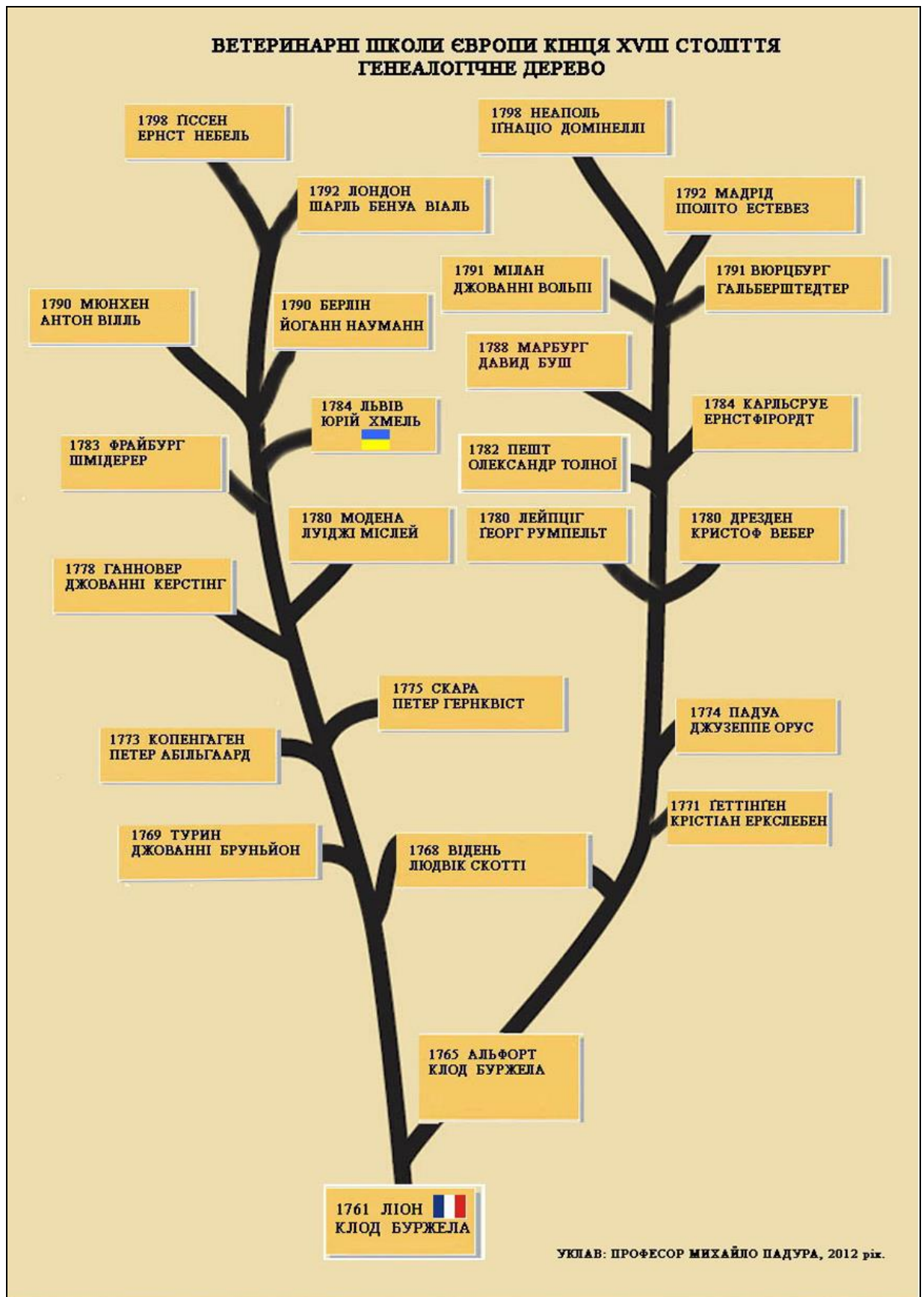
Правда також, що Степан Гжицький одружився з полькою, з любові, яка не знає ні національних, ні майнових перепон. Але коли дружина і син виїхали до Польщі, бо не захотіли залишатися в Галичині, яка тепер була з'єднана зі Східною Україною, то і Степан Гжицький, хоч з болем у серці пережив велику родинну трагедію, залишився в Україні, бо хотів жити і працювати для свого народу.

Які ж мотиви спонукали автора пропозиції виступити з ініціативою назвати інститут іменем Степана Гжицького. За комуністичних часів всюди підкреслювалося, що пріоритет в усіх галузях науки належить росіянам. Автору ж хотілося заявити, що Західна Україна теж має великого вченого в ділянці біохімії і що наш інститут може носити ім'я західноукраїнського вченого.

29 вересня 1994 року академії було надано ім'я Степана Гжицького.

Генеалогічне дерево ветеринарних шкіл у Європі. Перша ветеринарна школа у Європі виникла 1761 року в Ліоні (Франція). За зразком ветеринарних шкіл у Ліоні та Відні до кінця XVIII століття у містах Європи виникли 25 навчальних закладів для

**ВЕТЕРИНАРНІ ШКОЛИ ЄВРОПИ КІНЦЯ ХVІІІ СТОЛІТТЯ
ГЕНЕАЛОГІЧНЕ ДЕРЕВО**

УКЛАВ: ПРОФЕСОР МИХАЙЛО ПАДУРА, 2012 рік.

**Генеалогічне дерево.
Ветеринарні школи Європи кінця ХVІІІ століття.
Уклав Михайло Падура**

підготовки ветеринарних спеціалістів, найбільше їх було у німецькомовних країнах. Це були або самостійні ветеринарні школи, або ж кафедри ветеринарної медицини при медичних факультетах університетів. Львів зі своєю кафедрою ветеринарної медицини, відкритою 1784 року, був серед них на 15-му місці.

Проф. Антоній Баранський, один із трьох перших професорів Ветеринарної школи у Львові, відкритої у 1881 році, спеціаліст з науки про продукцію тваринництва і з фізіології, досліджував теж історію ветеринарної медицини. Він склав генеалогічне дерево ветеринарних шкіл у Європі у XVIII столітті. На жаль, дерево було неповним. Були пропущені окремі ветеринарні школи чи кафедри, наприклад, львівська кафедра ветеринарної медицини, або ж були пропущені керівники перших шкіл чи кафедр. Ці прогалини виправив автор порад у своєму генеалогічному дереві ветеринарних шкіл і кафедр другої половини XVIII століття і у 2012 році представив нове генеалогічне дерево, яке, до речі, довгий час зберігалось на другому поверсі академії і зникло за загадкових обставин. Копія зберігається у музеї академії.

Doctor honoris causa. – Почесний титул доктора. 14 вересня 1908 року Міністерство освіти Австрії видало розпорядження про здобуття ступеня доктора ветеринарної медицини і про надання почесного титулу доктора за надзвичайні особисті заслуги у розвитку ветеринарної науки і ветеринарних студій. У липні 1909 року було надано перший титул почесного доктора проф. Генрику Кадию. Дипломи почесного доктора завжди були родинними реліквіями, тому у музеї історії університету немає жодного такого диплома з австрійських часів. І щойно з польських часів зберігся один-єдиний диплом проф. Вацлава Морачевського, який помер самотнім, а його цінні речі, пов'язані з університетом, були передані до музею, серед них диплом почесного доктора. Дипломи виписувалися латинською мовою.

Від 1939 до 1998 року звання почесного доктора в академії не присвоювалося нікому. І щойно 2 липня 1998 року вчена рада академії за моєю порадою видала положення про надання звань почесного доктора. Першим таке звання отримав колишній ректор академії (1960 – 1965), професор з Києва Данило Василенко разом з мантиєю почесного доктора.

Інсигнії (знаки влади) ректора і членів вченої ради. Сучасні вищі навчальні заклади Європи та Америки зберегли від середньовічних університетів особливий одяг для членів вченої ради: мантиї, ректорський ланцюг і часто скіпетр (академічні інсигнії).

За моєю порадою постало питання про відновлення академічних інсигній для ректора і членів ученої ради академії. Стараннями ректора Романа Кравціва і членів ректорату професорів Йосипа Берка, Михайла Демчука і Михайла Брика були розроблені ескізи, підібрано фасони і тканини для мантий, пелерини і шапок-книжка чи беретів.

Крій і пошиття мантий зробила закрійниця вищого розряду ательє «Фантазія» Віра Кміть. Крій і пошиття пелерин з натурального хутра виконав закрійник вищого розряду Михайло Лозинський.

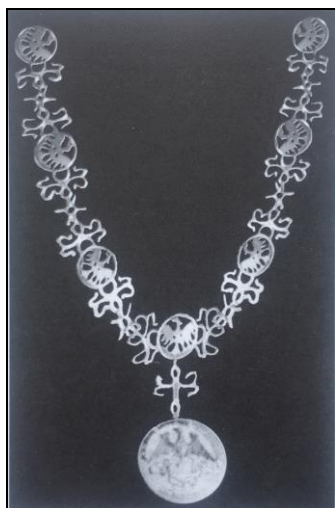
Золотий ланцюг ректора. 23 серпня 1909 року академія дістала право обирати ректора з-поміж своїх професорів на 2 роки. Ректор мав офіційну назву Rector magnificus і отримав право носити золотий ланцюг з портретом австрійського цесаря під час академічних урочистостей.

1 грудня 1909 року серед ветеринарних лікарів Львова народилася думка подарувати ректорові академії золотий ланцюг. Наступні роки, через Першу світову війну, відсунули цю справу на майбутнє. І щойно в 1924 році ця думка знову віджила серед ветеринарних лікарів Тернополя, які зібрали 2000 злотих. Тоді львівське відділення Товариства ветеринарних лікарів продовжило цю справу, і в 1925 році львів'яни зібрали 1940 злотих і 5 золотих рублів. Два ректори – проф. Станіслав Немчицький і проф. Вацлав Морачевський були першими ректорами академії, які представлені на фотографіях зі золотим ланцюгом.

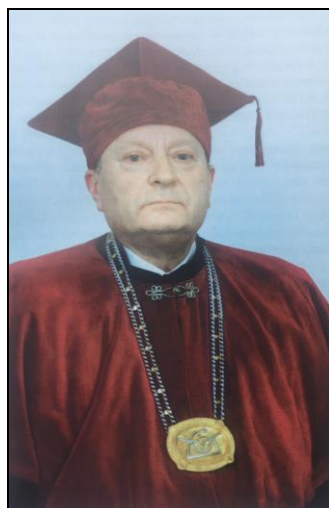
Але доля золотого ланцюга виявилася сумною на початку і в кінці 30-х років минулого століття.

22 липня 1931 року була пограбована каса академії, злодії вибили діру у стелі і викрали ланцюг. Після професійних дій поліції ланцюг було знайдено у лісі в Брюховичах, закопаний на глибині 30 сантиметрів. Восени 1939 року, вже за радянської влади, ланцюг безслідно зник. Пошуки не дали результатів.

У 1995 році за моєю порадою був виготовлений новий золотий ланцюг за ректорства Романа Кравціва.

Золотий ланцюг
з польських часів

Золотий ланцюг
з українського часу

Хор «Ватра». У 1913 році в Академії було створено українське студентське товариство «Ватра», а при ньому виник однойменний студентський хор. У 1939 році колишні ватряни-українці, які стали студентами, відновили студентський хор «Ватра». Його керівником був талановитий студент Євген Панчишин, замучений більшовиками у 1941 році. Ректор Іван Чинченко дав дозвіл створити студентський хор «Ватра». Незабаром хор здобув славу і ряд нагород, але вершиною його успіхів було запрошення до Києва у 1940 році.

У 1942 – 1944 роках, за німців, хор «Ватра» щонеділі співав у Преображенській церкві Львова о 12 годині на Богослужінні для студентів. У повоєнні роки «Ватру» відновили наші випускники на землях Німеччини.

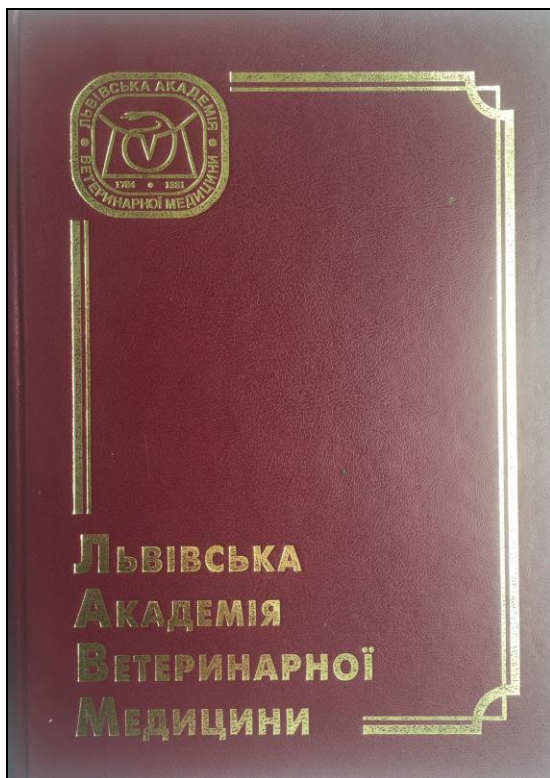
У радянські часи студентський хор академії був відновлений, правда, без назви. Хор пережив злети і спади. У 90-х роках він став маловідомим. Зміни почалися, коли у 1998 році художнім керівником хору став талановитий диригент Богдан Генгало. Підсумком наполегливої праці студентського хору під орудою Богдана Генгала став величний концерт першого грудня 1999 року в актовому

залі академії, хор виконав 17 творів. Тоді ж було офіційно затверджено назву хорової капели – «Ватра», яку автор порад запропонував ще у березні.

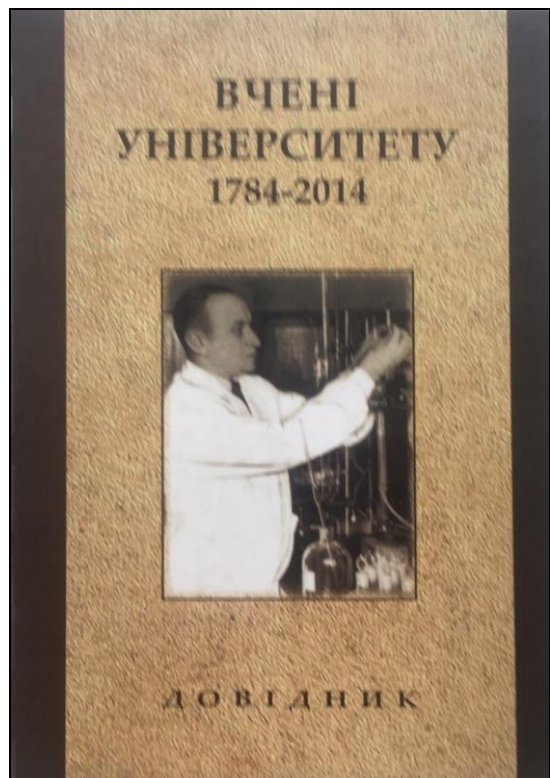
Львівська академія ветеринарної медицини. Це велика колективна монографія об'ємом у 904 сторінки з великим додатком кольорових фотографій. Вийшла у світ у 2000 році. У монографії мені належить понад 500 сторінок тексту, у тому числі великий довідковий матеріал. Я є автором давньої історії навчального закладу від 1784 до середини 50-х років ХХ століття. Історія написана на основі архівних матеріалів трьох львівських архівів. Давні архівні матеріали писані латинською, польською та німецькою мовами, всі німецькі тексти написані готичним шрифтом, який сьогодні у Львові рідко хто читає. Матеріали доповнені інформацією, надісланою з Відня, Польщі, Білорусі і Росії, а також з Харкова.

Вчені університету: 1784 – 2014. Довідник. Об'єм довідника 600 сторінок. Друге видання, виправлене і доповнене, вийшло у світ 2016 року. Це колективна монографія, яка містить довідкову інформацію про двісті професорів і доцентів університету, починаючи від 1784 року.

В історії університету це перша така монографія, мені належить ідея створити довідник, автор порад підготував також довідкову інформацію про 41 працівника університету і подав коротку історію навчального закладу від кафедри до університету через школу й академію.

Історія університету, 2000

Вчені університету, 2016

Відновлені призабуті імена. Автор знайшов інформацію про доктора Мар'яна Стахурського та трьох професорів – Івана Чинченка, Ірину Дубовик і Зелю Зеліковську, які за радянських часів або зовсім були призабуті, або рідко коли згадувалися.

Іменна аудиторія проф. Івана Чинченка. Аудиторія відкрита у біолого-технологічному корпусі, тут є також портрет Івана Чинченка.

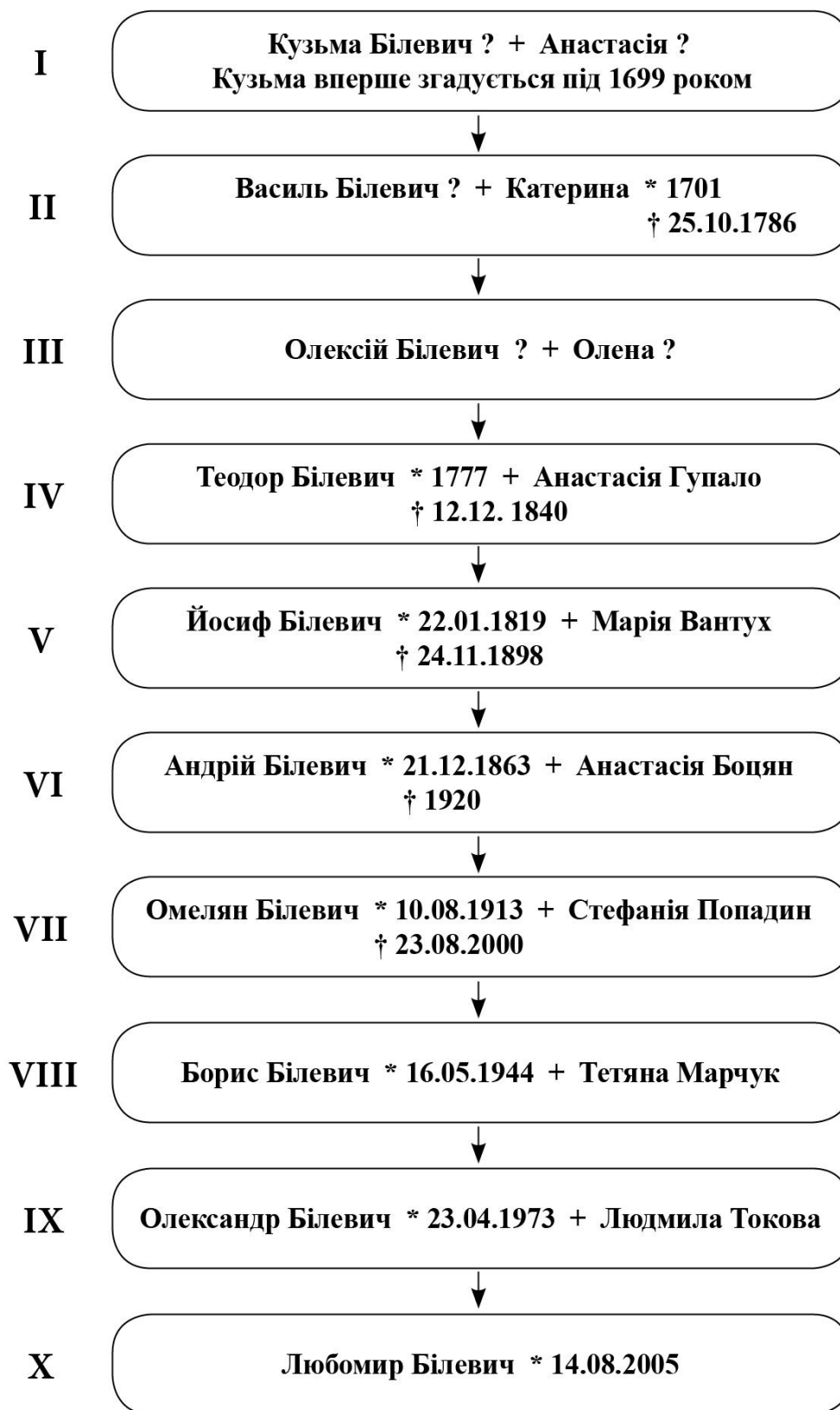
Донесення львівської поліції «До справи арештів у Львові в червні 1877 року». Донесення перекладено з польської мови українською.

Донесення подав до друку доктор Іван Карпинець, викладач кафедри іноземних мов Львівського зооветеринарного інституту у повоєнний період (1948 – 1950). Іван Карпинець народився 1898 року у містечку Рудки біля Львова. В 1932 році одержав науковий ступінь доктора філософії за свою відому працю «Історія міст і містечок Галичини від 1772 року». Помер 17 листопада 1954 року і похований на Личаківському цвинтарі. Його іменем названо вулицю, а на будинку, де він жив, встановлено пам'ятну дошку.

До донесення він додав таке вступне слово: «Нижче подаю донесення львівської поліції до галицького намісництва з 14.06 1877 року в справі арештувань, які вона втім часі перевела у Львові. З українського громадянства попали в тюрму Іван Франко, Михайло Павлик, Остап Терлецький і кількох інших. Се арештування, якого епілогом був знаний в Галичині перший соціалістичний процес, мало далекосягле значіння спеціально для Франка, бо відбрало йому можливість зробити кар'єру в шкільництві й кинуло його на важку дорогу життя з письменницької праці. Хоч про ці події маємо вже досить докладні відомості передовсім в споміні Івана Франка про Остапа Терлецького (записки Наукового Товариства імені Шевченка з 1902 року, 50 том) і в праці Володимира Левицького під заголовком «Нарис розвитку українського робітничого руху в Галичині», то все-таки незнане дотепер донесення поліції до намісництва дає можливість уставити зі цілою певністю деякі факти й відчутти в яким напрямку йшли тоді змагання офіційних чинників в Галичині.

Два родоводи доктора Якіма Яреми і доцента Омеляна Білевича. Ці родоводи наводяться у двох моїх монографіях про них. Подаємо родовід доц. Омеляна Білевича.

РОДОВІД ОМЕЛЯНА БІЛЕВИЧА

Знайдені листи. Знайдено два листи сина Вацлава Морачевського Юрія і перекладені українською мовою з німецької.

На відкритті пам'ятної таблиці Вацлаву Морачевському була присутня його внучка Софія. На фотографії зліва п'ятою скромно притаїлась, схована за чоловіками, внучка Вацлава Морачевського – Софія Темницька-Морачевська, яка оплатила вартість пам'ятної таблиці.

Я дуже шкодую, що досі не впровадженою у життя залишилася одна моя порада – відкрити у Львові вулицю Братів Гжицьких, але колектив викладачів і студентів живе надією, що це колись станеться.

9 жовтня 2023 року.

**Михайло Падура, професор,
дослідник історії університету.**

